

B.A. 4th Semester (Programme) Examination, 2022

SANSKRIT

Course ID – 40918

Course Code: APSNS401C-1D

(Rājadharmā & brahmatattvaṃ)

Time – 2 hours

Full marks – 40

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. कश्चन एकः प्रश्नः समाधेयः । (10×1=10)

येकोन **एक** प्रश्नेर उतर दाओ ।

a) मनुसंहितामनुसृत्य दण्डस्य स्वरूपमालोच्यताम् ।

मनुसंहिता अनुसारे दण्डेर स्वरूप आलोचना कर ।

b) मनुसंहितानुसारं राजोत्पत्तिः सविशदं वर्णयताम् ।

मनुसंहितानुसारे राजार उतपत्ति सम्पर्के आलोचना कर ।

c) ईशोपनिषदम् अवलम्ब्य विद्या-अविद्यास्वरूपं प्रतिपाद्यताम् ।

ऐशोपनिषदके अवलम्बन करे विद्या ओ अविद्यार स्वरूप वर्णना कर ।

2. यथाभिलषितं द्वयोः श्लोकयोः सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च कार्या । (5×2=10)

येकोन **दु** श्लोकेर संस्कृतभाषाय ओ देवनागरीलिपिते सप्रसङ्ग व्याख्या कर ।

a. यस्मादेषां सुरेन्द्राणां मात्राभ्यो निर्मितो नृपः ।

तस्मादभिभवत्येष सर्वभूतानि तेजसा ॥

b. वक्वच्चिन्तयेदर्थान् सिंहवच्च पराक्रमेत् ।

वृक्वच्चावलुम्पेत शशवच्च विनिष्पतेत् ॥

c. नास्य छिद्रं परो विद्यात् विद्याच्छिद्रं परस्य तु ।

गूहेत् कूर्म इवाङ्गानि रक्षेद् विवरमात्मनः ॥

d. अद्यात् काकः पुरोडाशं श्वावलिह्याद्धविस्तथा ।

स्वाम्यञ्च न स्यात् कस्मिंश्चित् प्रवर्तेताधरोत्तरम् ॥

3. यथाभिलषितं **द्वयोः** श्लोकयोः सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च कार्या । (5×2=10)

येकोन **दूटि** श्लोकेर संस्कृतभाषाय ओ देवनागरीलिपिते सप्रसङ्ग व्याख्या कर ।

- अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते ।
ततो भूय इव ते तमो य उ विद्यायां रताः॥
- ईशा वास्यमिदं सर्वं यत् किञ्च जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भूञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद् धनम् ॥
- अनेजदेकं मनसो जीवयो नैनद्देवा आप्नुवन् पूर्वमर्षत् ।
तद्भावतोऽन्यनत्येति तिष्ठत्तस्मिन्नपो मातरिश्वा दधाति ॥
- कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतैसमाः ।
एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे ॥

4. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं **पञ्चानाम्** उत्तराणि प्रदेयानि ।

(2×5=10)

निम्नलिखित प्रश्नগুলির মধ্যে যেকোন **পাঁচটি** প্রশ্নের উত্তর দাও।

- मनुसंहितायाः प्राचीनतमः टीकाकारः कः? तस्य टीकाया नाम किम्?
मनुसंहितार प्राचीनतम टीकाकार के? तार रचित टीकार नाम की?
- राजानमसृजत् प्रभुः - अत्र प्रभुः कः ? कथं स राजानम् असृजत्?
राजानम् असृजत् प्रभुः - एथाने प्रभु के? तनि केन राजाके सृष्टि करेछेन ?
- कामजव्यसनानि कतिविधानि? कानि च तानि?
कामजव्यसन कयप्रकार? सेगुलि की की?
- षाड्गुण्यं किम् ? राजा कैः सह षाड्गुण्यविषये परामर्शं कुर्यात् ?
षाड्गुण्य कि? राजा कादेर सजे षाड्गुण्यविषये परामर्श करबेन ?
- निधिर्ब्राह्मः नाम किम् ?
निधिर्ब्राह्म की ?
- ईशावास्योपनिषत् केन वेदेन सम्बद्धास्ति? अस्यां कति मन्त्राः सन्ति?
ईशावास्योपनिषद् कोन वेदेर सजे सम्बन्धयुक्त? एथाने कयटि मन्त्र आछे ?
- ईशावास्योपनिषदः शान्तिमन्त्रः लेख्यः ।
ईशावास्योपनिषदेर शान्ति मन्त्रटि लेख ।